

Latvijas Zinātņu akadēmija

LUDVIGA UN MĀRA JANSONU VĀRDBALVA 2025

MG.PHYS. ANETE BĒRZIŅA

LZA Ludviga un Māra Jansonu balva fizikā 2025. gadā piešķirta Mg.phys. **Anetei Bērziņai** (LU Eksakto zinātņu un tehnoloģiju fakultāte, tobrīd LU Fizikas, matemātikas un optometrijas fakultāte) par darbu "Organisko materiālu trešās un augstāku kārtu nelineārās optikas efekti" Dr.phys. Artura Bunduļa vadībā.

Anete ir fizikas doktorantūras studente Latvijas Universitātē un LU Cietvielu fizikas institūta zinātniskā asistente. Anete jau 6 gadus strādā LU CFI Organisko materiālu laboratorijā, kur ir izstrādājusi gan bakalaura, gan maģistra darbus, kā arī šobrīd strādā pie doktora disertācijas. Interese par fiziku Anetei ir bijusi vienmēr, un vidusskolas laikā dalība Jauno fiziķu skolas nodarbībās un Studenta korpēs tikai pastiprināja vēlmi savu tālāko karjeru saistīt ar fiziku.

Anete pēta organisko materiālu nelineārās optikas īpašības, ko tālāk varētu izmantot optisku ierīču izgatavošanai. Fotonikas struktūru veidošanai nepieciešamās metodes (plānu kārtiņu pagatavošana no šķīdumiem, optiskā litogrāfija) Anete ir apguvusi bakalaura studiju laikā, strādājot pie optiska gāzu sensora izveides, un maģistra darba izstrādes laikā ir apguvusi Z-scan metodi nelineārās optikas īpašību raksturošanai. Anetes doktorantūras tēma apvieno abos iepriekšējos studiju posmos iegūtās zināšanas, lai izgatavotu frekvenču ķemmes un sapīto fotonu avotus no jauniem organiskajiem savienojumiem. Tas ir mazs solis tuvāk optisku datoru izveidošanai, bet kā saka – mazs cinītis gāž lielu vezumu!

Paralēli darbam zinātnē Anete regulāri piedalās dažādās ar zinātnes popularizēšanu saistītās aktivitātēs, kā Jauno fiziķu skola, Zinātnieku nakts, izstādes "Skola 2024", Ēnu diena, vieslekcijas skolās, skolēnu zinātniski pētniecisko darbu vadīšana un tamlīdzīgi. Anete arī darbojas LU Studentu padomē kā koordinatore zinātnes jautājumos, ar mērķi attīstīt skolēnu un studentu iesaisti zinātnē.

Latvijas Zinātņu akadēmija Ludviga Jansona un viņa dēla Māra Jansona vārdā nosaukto vārdbalvu izveidoja 1998. gadā, piešķirot to jaunajiem zinātniekiem par darbu fizikas nozarē. Ludvigs Jansons (1909-1958) bija latviešu fiziķis. Vadījis Latvijas Universitātes Fizikas un matemātikas fakultāti, Eksperimentālās fizikas katedru, bijis Latvijas Zinātņu akadēmijas Fizikas un matemātikas institūta direktora vietnieks. Viņa dēls Māris Jansons (1936-1997) bija latviešu fiziķis un Latvijas Zinātņu akadēmijas akadēmiķis. Viņš ir vadījis Latvijas Universitātes Fizikas un Matemātikas fakultātē Spektroskopijas nodaļu, Eksperimentālās fizikas katedru un Latvijas Universitātes Atomfizikas un spektroskopijas institūtu.